

PRITARTA
Vilniaus miesto savivaldybės tarybos
2022 m. vasario 23 d.
sprendimu Nr. 1-1320

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra kontrolės ir audito institucija, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Tarnybos veiklos ataskaita parengta ir teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu ir Tarnybos nuostatais.

Tarnyba, įgyvendindama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, atlieka išorės auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse. Auditoriai audituojamam subjektui pateikia rekomendacijas, padedančias tobulinti veiklą (sutaupyti lėšų, sumažinti išlaidas, gerinti veiklos kokybę, stiprinti valdymo, administracinius ir organizacinius procesus, efektyviau ir racionaliau valdyti turtą, teisingai jį apskaityti ir inventorizuoti).

Tarnyba 2021 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis.

Atliktas audito darbas apėmė Savivaldybės 2021 metų biudžeto projekto vertinimą, Savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo atitikties įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams vertinimą, Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo teisėtumo vertinimą, Savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudarė 463 subjektų biudžeto vykdymo ataskaitos, duomenų vertinimą bei Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, į kurį įtrauktos 346 subjektų finansinės ataskaitos, duomenų vertinimą, maitinimo organizavimo Savivaldybės ugdymo įstaigose ir neformaliojo vaikų švietimo teikėjų administravimo vertinimus, Savivaldybės 2021 metų biudžeto projekto bei biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumo ir teisėtumo vertinimus. Audito procedūros buvo

atliktos 135 subjektuose. Atlikus auditus parengtos atliktų užduočių ataskaitos ir išvados, jos pateiktos teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, tikslingumo projektus „Daugiafunkcio Lazdynų sveikatinimo centro įkūrimas“, „Automobilių parkavimo erdvių plėtra VŠĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės ir VŠĮ Antakalnio poliklinikos teritorijose“ įgyvendinti koncesijos būdu, koncesijos suteikimo ir vykdymo sutarties dėl projekto „Daugiafunkcis sveikatinimo, švietimo, kultūros ir užimtumo skatinimo kompleksas“ įgyvendinimo.

Susistemintos rekomendacijos audituotiems subjektams buvo pateiktos šiose ataskaitose:

- *dėl Savivaldybės konsoliduotų ataskaitų rinkinio duomenų, biudžeto vykdymo ir turto naudojimo:*

audito ataskaitoje Nr. R-05-3 „Vilniaus miesto savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo teisėtumo vertinimas“;

dėl maitinimo organizavimo Savivaldybės ugdymo įstaigose:

audito ataskaitoje Nr. R-05-1 „Maitinimo organizavimo Vilniaus miesto savivaldybės biudžetinėse ikimokyklinio ugdymo įstaigose vertinimas“;

audito ataskaitoje Nr. R-05-2 „Maitinimo organizavimo Vilniaus miesto savivaldybės biudžetinėse bendrojo ugdymo švietimo įstaigose teisėtumo vertinimas“;

- *dėl neformaliojo vaikų švietimo teikėjų, įgyvendinančių neformaliojo vaikų švietimo programas, administravimo vertinimo:*

audito ataskaitoje Nr. R-05-8 „Neformaliojo vaikų švietimo teikėjų, įgyvendinančių neformaliojo vaikų švietimo programas, administravimo teisėtumo vertinimas“;

- *dėl lėšų panaudojimo Vilniaus miesto susisiekimo infrastruktūros vystymui vertinimo:*

audito ataskaitoje Nr. R-05-9 „Lėšų, panaudotų Vilniaus miesto susisiekimo infrastruktūros vystymui, vertinimas“;

- *dėl lėšų panaudojimo sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui vertinimo:*

audito ataskaitoje R-05-10 „Lėšų panaudojimo sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui teisėtumo vertinimas“.

Tarnyba 2021 metais, be šių auditų, atliko lėšų panaudojimo Vilniaus miesto kapinių plėtimui vertinimą (raštai Nr. R-05-4, R-05-5); lėšų Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti, Vilniaus miesto oro kokybei gerinti panaudojimo efektyvumo vertinimus (ataskaitos Nr. R-05-6, R-05-7).

Atsižvelgdama į tarptautinių audito standartų reikalavimus, Tarnyba formuoja tokią veiklos politiką, kuri leistų pasirinkti tinkamą audito strategiją, laiku įvykdyti suplanuotas užduotis, užtikrintų tinkamą audito kokybę. Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

Valstybės kontrolė 2021 metais, įvertinusi Tarnybos sukurtą audito kokybės kontrolės sistemą ir atliktų finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų kokybę, konstatavo, kad Tarnyboje sukurtas stebėsenos procesas, skirtas įsitikinti, kad audito kokybės kontrolės sistemos politika yra tinkama, pakankama ir veikia efektyviai. Tarnybos sukurta audito kokybės kontrolės sistema iš esmės yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus. Peržiūrėtų finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų kokybė buvo įvertinta aukščiausiu pirmu lygiu, nustatyta gerosios praktikos pavyzdžių.

Visų atliktų auditų ir vertinimų rezultatai buvo pristatyti ir apsvarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Susistemintos ataskaitų rekomendacijos buvo teikiamos vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriui ir Savivaldybės įstaigų vadovams. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

Siekiant didesnio Tarnybos veiklos viešumo ir veiksmingumo, visi atlikto audito darbo rezultatai (ataskaitos, išvados) yra pateikiami Tarnybos interneto svetainėje www.vilniuskontrolė.lt.

Ataskaitoje vartojamų santrumpų sąrašas:

BĮ – biudžetinė įstaiga;

NVŠ – neformalusis vaikų švietimas.

II SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS APLINKA, VEIKLOS ORGANIZAVIMAS BEI VEIKLOS REZULTATAI

Tarnybos strateginiai tikslai – didinti audito poveikį siekiant užtikrinti audituojamų subjektų veiklos efektyvumą, tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją. Tarnybos veiklos prioritetai – kokybiškas audito atlikimas ir jo poveikio stiprinimas.

Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Audito ataskaitų ir išvadų pagrindu inicijuojamas nustatytų trūkumų svarstymas, atitinkamų poveikio priemonių taikymas, trūkumų pašalinimas. Šiomis priemonėmis siekiama skatinti įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovus sistemingai gerinti darbo ir valdymo kokybę, stiprinti vidaus kontrolę, didinti veiklos efektyvumą.

Tarnybos 2021 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. B-01-20 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos plano tvirtinimo“. Tarnybos veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją. Tarnybos 2021 metų veiklos planas buvo sudarytas ir patvirtintas įstatymo nustatytais terminais, nustatyta tvarka pateiktas Valstybės kontrolei ir Savivaldybės administracijos Centralizuotam vidaus audito skyriui. Tarnybos veiklos plane numatyti darbai buvo suplanuoti taip, kad būtų įgyvendinti uždaviniai, nustatyti Tarnybos nuostatuose, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Tarnybos veiklos planas apėmė Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės administravimo subjektų išorės finansinį, teisėtumo ir veiklos auditą; Savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę; išvadų, reikalingų Savivaldybės tarybai sprendimams priimti, pateikimą, prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų audito metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, vykdymą ir kitas kontrolės funkcijas.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistais tarptautiniais audito standartais (toliau – tarptautiniai audito standartai), Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartais.

Tarnybos veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolė 2021 metais vertino:

- Tarnybos sukurtą audito kokybės kontrolės sistemą;
- Tarnybos atlikto finansinio (teisėtumo) audito „Vilniaus miesto savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo teisėtumo vertinimas“ kokybę;
- Tarnybos atlikto veiklos audito „Ar savivaldybės dalyvavimas viešosiose įstaigose, kuriose savivaldybė neturi balsų daugumos, užtikrina efektyvią jų veiklą ir duoda naudą visuomenei“ kokybę.

Atlikus peržiūrą, buvo nustatyta, kad, siekiant užtikrinti atliekamų auditų kokybę, Tarnyboje numatyta kokybės kontrolės politika ir procedūros, skirtos sukurti ir palaikyti audito kokybės kontrolės sistemą. Įdiegta politika užtikrina, kad personalas laikytųsi taikomų etikos reikalavimų ir vadovautųsi nepriklausomumo principu. Tarnyboje sukurtas stebėsenos procesas, skirtas įsitikinti, kad audito kokybės kontrolės sistemos politika yra tinkama, pakankama ir veikia efektyviai. Tarnybos sukurta audito kokybės kontrolės sistema iš esmės yra veiksminga ir užtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal auditą reglamentuojančius teisės aktus. Išorinės peržiūros metu taip pat buvo vertinama, ar Tarnyba

auditus atliko pagal tarptautinius audito standartus, tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, Valstybinio audito reikalavimus, Finansinio ir teisėtumo audito vadovą ir Veiklos audito vadovą.

Peržiūrėtų finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų kokybė buvo įvertinta aukščiausiu pirmu lygiu, nustatyta gerosios praktikos pavyzdžių. Kaip geroji finansinio (teisėtumo) audito atlikimo praktika buvo įvertinta Tarnybos taikyta nesvarbių grupės komponentų atranka audito procedūroms reikšmingose srityse atlikti, kai grupės komponentai buvo sugrupuoti pagal veiklos sritis ir iš visų sričių atsirenkami didžiausią dalį konkrečioje srityje sudarantys neaudituoti komponentai – taip užtikrinamas nesvarbių grupės komponentų periodinis patikrinimas. Kaip geroji veiklos audito atlikimo praktika buvo įvertinta tai, kad iš audituojamo subjekto buvo gautas pareiškimas dėl atliekamo audito, kuriame audituojamas subjektas patvirtino, jog suteikė auditoriams galimybę susipažinti su visa jam žinoma, svarbia informacija, reikalinga auditui atlikti.

Savivaldybės kontrolieriaus ir Tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybos ir darbo santykių teisiniai pagrindai nustatyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme. Tarnybai Savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 17 d. sprendimu Nr. 1-60 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės valdymo ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos struktūros tvirtinimo“ buvo nustatyta 17 pareigybės. Tarnybai pagal patvirtintą sąmatą 2021 metais buvo numatyta skirti 508,6 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų, 2021 metais panaudota – 499,7 tūkst. Eur.

Tarnybos vidaus administravimo, audito veikla buvo organizuojama ir kontroliuojama leidžiant Savivaldybės kontrolieriaus įsakymus ir, vadovaujantis patvirtintu veiklos planu, pavedant atlikti auditą ir kitas užduotis. Tarnybos vidaus tvarkos užtikrina, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai. Tarnyboje sukurta auditų kokybės užtikrinimo sistema, ji skirta garantuoti atliekamų auditų kokybę ir atitiktį taikomiems standartams ir teisės aktų reikalavimams. Auditų kokybės užtikrinimo sistemą sudaro auditų priežiūra ir peržiūra. Didelis dėmesys skiriamas Tarnybos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui. Tarnyboje yra rengiami ir darbuotojų vidiniai mokymai, sudaryta nuolat veikianti darbo grupė metodinei pagalbai Tarnybos darbuotojams teikti.

Visos Tarnybos atliktų auditų ataskaitos ir išvados buvo pateiktos Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui ir audituotiems subjektams. Visų atliktų auditų rezultatai buvo pristatyti ir apsvarstyti Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete.

Siekdama didinti Tarnybos veiklos veiksmingumą, stebėti ir stiprinti audito poveikį, atskaitingumą už vykdomos veiklos rezultatus, Tarnyba nuolat vykdo audito rekomendacijų

įgyvendinimo stebėseną. Kas pusmetį rekomendacijų įgyvendinimas apibendrinamas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui svarstyti. Ataskaitų apie rekomendacijų įgyvendinimą duomenys atvaizduojami ir metinėje Tarybos veiklos ataskaitoje.

III SKYRIUS TARNYBOS AUDITO IR KONTROLĖS VEIKLOS REZULTATAI

Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, turto ir lėšų valdymo finansinio (teisėtumo) audito rezultatai

Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų, turto ir lėšų valdymo teisėtumo auditas buvo atliktas siekiant įvertinti Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti turto, įskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas, valdymo ir disponavimo juo teisėtumą ir jo naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Įvertinus Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio nematerialaus ir materialaus turto, biologinio turto, trumpalaikio turto, įsipareigojimų, rezervų), grynojo turto pokyčių ataskaitos (tikrosios vertės rezervo likučio straipsnio), aiškinamojo rašto duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose, nes neteisingai apskaitytas turtas pagal grupes, padidinti gautinų sumų už turto naudojimą, parduotas prekes, turtą, paslaugas ir išankstinių apmokėjimų likučiai, apskaityti ne visi infrastruktūros ir kiti statiniai, kultūros vertybių apskaita neparodo tikrosios jų vertės; neteisingai apskaitytas biologinis turtas, įsipareigojimai.

Įvertinus Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingumą, buvo nustatyti Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (vietinių rinkliavų straipsnio), biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (prekių ir paslaugų įsigijimo, darbdavių socialinės paramos išlaidų straipsnių) duomenų iškraipymai, kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose, nes Savivaldybės biudžeto pajamose apskaitytos ne visos iš vietinės rinkliavos už naudojimąsi mokamomis vietomis automobiliams statyti gautos pajamos, neteisingai suplanuotos ir apskaitytos ekspertų ir konsultantų paslaugų įsigijimo išlaidos, kvalifikacijos kėlimo išlaidos, išėtinės išmokos ir socialinio draudimo įmokos.

Įvertinus Savivaldybės lėšų ir turto valdymo ir disponavimo teisėtumą ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, buvo nustatyta, kad trumpalaikės patalpų nuomos kainų nustatymo procedūrų reglamentavimas dar nepakankamas; ne visais atvejais lėšos COVID-19 pandemijos pasekmių sveikatai

mažinimui buvo naudojamos nustatyta tvarka; sporto klubų projektams skirtos lėšos vis dar buvo naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų; investicijų programos lėšomis finansuojamas trumpalaikis turtas – prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos; Savivaldybės 2020 metais priimti skoliniai įsipareigojimai 19 057,6 tūkst. Eur viršijo įvykdytus įsipareigojimus.

Atlikus auditą nustatyti dalykai sudarė pagrindą pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio. Atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytus dalykus, buvo pateiktos rekomendacijos Savivaldybės administracijai ir BĮ „Biudžetinių įstaigų buhalterinė apskaita“. Šios rekomendacijos įgyvendintos arba įgyvendinamos nustatytais terminais, neįgyvendinta ankstesnė rekomendacija Savivaldybės administracijai dėl parkų, skverų objektų užregistravimo atitinkamoje biologinio turto grupėje, neišspėstas klausimas dėl projektui „Dumblo apdorojimo įrenginiai Vilniaus nuotekų valykloje“ panaudotų lėšų tolesnio apskaitymo. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas: teisingi duomenys Savivaldybės konsoliduotuose ataskaitose, efektyvesnis Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymas ir naudojimas.

Tarnybos atliktų teisėtumo auditų rezultatai

Savivaldybės biudžetinėse bendrojo ugdymo švietimo įstaigose Tarnyba atliko maitinimo organizavimo teisėtumo auditą. Audito tikslas – patikrinti, ar Savivaldybės biudžetinėse bendrojo ugdymo švietimo įstaigose maitinimas organizuojamas laikantis teisės aktų reikalavimų. Audito procedūros buvo atliktos 57 savivaldybės bendrojo ugdymo švietimo įstaigose: 22 gimnazijose, 15 progimnazijų, 9 pagrindinėse mokyklose, 5 pradinėse mokyklose ir 6 darželiuose-mokyklose.

Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: neatnaujintos tvarkos pasikeitus teisės aktams ir savivaldybės administracijos struktūrai; neviešinama su maitinimo organizavimu ir viešaisiais maitinimo paslaugų pirkimais susijusi informacija; ne visais atvejais laikomasi teisės aktų reikalavimų organizuojant ir vykdant vaikų maitinimą; nesilaikoma teisės aktų reikalavimų organizuojant ir vykdant maitinimo paslaugų viešuosius pirkimus; ne visų maitinimo paslaugų sutarčių sąlygos atitinka nustatytus reikalavimus; Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje nepaskelbtos su maitinimo paslaugų tiekėjais sudarytos sutartys; atskirais atvejais nesudarytos patalpų nuomos sutartys; ne visi paslaugų tiekėjai sumokėjo patalpų nuomos mokesį ir mokesčius už komunalines paslaugas; dalis bendrojo ugdymo įstaigų nepateikė visų su viešųjų pirkimų vykdymu susijusių dokumentų.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius, inicijuoti Mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose tvarkos aprašo papildymą, numatant jame mokinių nemokamo maitinimo organizavimo ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu sąlygas ir tvarką.
- Atsižvelgiant į savivaldybės administracijos struktūros pokyčius, inicijuoti Maitinimo organizavimo Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašo pakeitimus, numatant jame maitinimo organizavimo proceso priežiūros ir kontrolės funkcijas.
- Siekiant, kad viešieji pirkimai būtų atlikti pagal nustatytus teisės aktų reikalavimus, inicijuoti sprendimų priėmimą dėl bendrojo ugdymo švietimo įstaigų maitinimo paslaugų viešųjų pirkimų koordinavimo.

Tarnyba rekomendacijas teikė ir bendrojo ugdymo švietimo įstaigoms, kuriose buvo atliktos audito procedūros:

- Siekiant, kad švietimo įstaigas lankančių vaikų tėvai gauti aktualią informaciją, susijusią su vaikų maitinimu, mokyklos interneto svetainėje paskelbti su mokinių maitinimu susijusią privalomą skelbti informaciją.
- Siekiant užtikrinti pirkimų skaidrumą įsigyjant mokinių maitinimo paslaugas, teisės aktų nustatyta tvarka interneto svetainėje paskelbti visą su pirkimų procesu, sudarytomis maitinimo paslaugų sutartimis susijusią informaciją.
- Siekiant, kad teisingai būtų pasirinktas maitinimo paslaugų viešojo pirkimo būdas, į numatomo pirkimo vertę įskaičiuoti visas maitinimo paslaugas, už kurias tiekėjas gauna pajamas.
- Įpareigoti viešųjų pirkimų organizatorius, viešųjų pirkimų komisijų narius Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai pateikti privačių interesų deklaracijas ir tinkamai deklaruotų savo kaip viešųjų pirkimų organizatorių / viešųjų pirkimų komisijų narių statusą.
- Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje skelbti su maitinimo paslaugų tiekėjais sudarytas maitinimo paslaugų sutartis teisės aktų nustatyta tvarka.
- Su maisto paslaugų tiekėjais sudaryti patalpų nuomos sutartis.
- Paskirti atsakingus asmenis už maitinimo paslaugų ir patalpų nuomos sutarčių sąlygų vykdymo kontrolę.

Rekomendacijos dėl maitinimo organizavimo Savivaldybės bendrojo ugdymo švietimo įstaigose iš esmės įgyvendintos: rekomendacijas įgyvendino apie 95 proc. audituotų įstaigų. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – maitinimo proceso organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba maitinimo organizavimo teisėtumo auditą atliko ir Savivaldybės biudžetinėse ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Audito procedūros buvo atliktos 63 ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: Savivaldybėje galiojusi ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų maitinimo organizavimą reglamentavusi tvarka, neužtikrino aiškaus šalims numatyto įgaliojimų ir atsakomybių pasidalijimo, nenumatė maitinimo organizavimo proceso priežiūros ir kontrolės funkcijos; įstaigų interneto svetainėse neviešinama privaloma informacija arba jos dalis, susijusi su vaikų maitinimo organizavimu; didžioji dauguma įstaigų į sudaromus viešųjų pirkimų planus neįtraukė numatomų įsigyti maisto produktų, nevertino numatomų pirkimų verčių; atskirais atvejais pirkimų eiga nebuvo pagrįsta dokumentais, nustatytais pačių įstaigų parengtose pirkimų organizavimą ir vykdymą reglamentuojančiose taisyklėse; 19 audituotų įstaigų Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje neskelbė su maisto tiekėjais sudarytų sutarčių, 14 – jas skelbė pavėluotai; ne visose sudarytose maisto paslaugų teikimo ar maisto produktų įsigijimų sutartyse numatyta prekių ir paslaugų tiekėjų atsakomybė už netinkamos kokybės maisto produktų ar maitinimo paslaugų teikimą; ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadybinės veiklos, paslaugų teikimo, sutarčių sudarymo koordinavimas nebuvo pakankamai efektyvus – ilgai nevertintas poreikis, atsižvelgiant į vykčius pokyčius, keisti ar atnaujinti vaikų maitinimą reglamentuojančią tvarką pagal teisės aktų reikalavimus, neatnaujinti dalies ikimokyklinio ugdymo įstaigų nuostatai, neskirtas pakankamas dėmesys įstaigų vykdomų viešųjų pirkimų, įsigyjant vaikų maitinimui reikalingus maisto produktus ar maitinimo paslaugas, kontrolei.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė spręsti:

- dėl naujos, vaikų maitinimo organizavimą ikimokyklinio ugdymo įstaigose reglamentuojančios tvarkos parengimo, numatant joje atsakingą padalinį, kuriam būtų pavesta maitinimo organizavimo proceso priežiūros funkcija;
- dėl ikimokyklinio ugdymo įstaigų nuostatų atnaujinimo;
- dėl ikimokyklinio ugdymo Įstaigų veiklos kontrolės stiprinimo – numatant kontrolės priemones Įstaigų vadybinės veiklos, pirkimų, su maisto produktų / maitinimo paslaugų tiekėjais sudaromų sutarčių priežiūros vykdymui.

Tarnyba rekomendacijas teikė ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, kuriose buvo atliktos audito procedūros:

- Siekiant užtikrinti, kad lėšos maisto produktams / maitinimo paslaugoms įsigyti, būtų naudojamos racionaliai, planuoti lėšų poreikį numatomiems pirkimams, įskaitant ir mažos vertės maisto produktų pirkimus.

- Užtikrinti visuomenės teisę gauti privalomą, su vaikų maitinimu susijusią informaciją ir skelbti ją Įstaigų interneto svetainėse.
- Siekiant užtikrinti pirkimų, įsigyjant vaikų maitinimui reikalingus maisto produktus / maitinimo paslaugas, skaidrumą, teisės aktų nustatyta tvarka viešinti visą su pirkimų procesu, sudarytomis sutartimis susijusią informaciją.
- Stiprinti pirkimų srities vidaus kontrolę – užtikrinti pirkimų dokumentų rengimą, veiksmingą sutarčių priežiūrą ir kontrolę.
- Organizuoti darbuotojų, atliekančių maisto produktų / maitinimo paslaugų pirkimus, kvalifikacijos tobulinimą viešųjų pirkimų srityje.

Rekomendacijos dėl maitinimo organizavimo Savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose yra įgyvendintos arba įgyvendinamos nustatytais terminais, išskyrus rekomendaciją ikimokyklinio ugdymo įstaigoms teisės aktų nustatyta tvarka viešinti visą su vaikų maitinimui reikalingų maisto produktų / maitinimo paslaugų pirkimu, sudarytomis sutartimis susijusią informaciją: rekomendaciją nustatytais terminais įgyvendino tik 32 proc. audituotų įstaigų. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – maitinimo proceso organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba atliko NVŠ teikėjų, įgyvendinančių neformaliojo švietimo programas, administravimo teisėtumo auditą. Audito tikslas – įvertinti NVŠ teikėjų, įgyvendinančių NVŠ programas, administravimą. Audito procedūros buvo atliktos Savivaldybės administracijoje – išanalizuoti 38 NVŠ paslaugų teikėjų, kuriems 2020–2021 mokslo metams NVŠ programoms įgyvendinti skirta 1 794,2 tūkst. Eur lėšų, registrų duomenis.

Atlikus auditą, buvo nustatyta, kad: ne visais atvejais Mokinių registre pateikti teisingi duomenys; portale emokykla.lt buvo paskelbtos ne visos neformaliojo vaikų švietimo teikimo sutartys; viešinama ne visa informacija apie neformalųjį vaikų švietimą; nepakankama neformaliojo vaikų švietimo programų kokybės kontrolė ir priežiūra; nepatikslingos tvarkos pasikeitus teisės aktų reikalavimams; nenustatyti prioritetai skiriant didesnę lėšų sumą NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui; ne su visais NVŠ paslaugų teikėjais sudarytos patalpų nuomos sutartys; NVŠ paslaugų teikėjui sporto klubui „Budora“ už išnuomotas Vilniaus Baltupių progimnazijos patalpas nebuvo skaičiuotas nuomos mokestis nuo nuomos sutarties sudarymo, todėl už savivaldybei nuosavybės teise priklausančią išnuomotą turtą negauta 2,3 tūkst. Eur pajamų.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė:

- Atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius ir kitus pastebėjimus, atnaujinti Savivaldybės NVŠ lėšų skyrimo ir naudojimo tvarkos aprašą, nustatant neformaliojo lėšų didinimo ir mažinimo sąlygas, prioritetus dėl didesnės lėšų skyrimo sumos NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui, savivaldybės ir kitų lėšų NVŠ programoms įgyvendinti skyrimo principus, lėšų naudojimo ir atsiskaitymo tvarką.
- Atnaujinti Savivaldybės administracijos Jaunimo skyriaus nuostatus, nustatant juose NVŠ programų įgyvendinimo stebėsenos funkcijas.
- Nustatyti NVŠ teikimo sutarčių skelbimo portale emokykla.lt terminus.
- Siekiant užtikrinti informacijos apie neformaliojo vaikų švietimo prieinamumą, Savivaldybės internetinėje svetainėje skelbti NVŠ lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo įgyvendinimo rekomendacijose nurodytą informaciją.
- Nustatyti kontrolės priemones, užtikrinančias savalaikį duomenų pateikimą Mokinių registre, nuomos sutarčių sudarymą su NVŠ paslaugų teikėjais.
- Įpareigoti Savivaldybės administracijos Jaunimo skyrių iš anksto sudaryti NVŠ programų įgyvendinimo stebėsenos planą ir nustatyti kriterijus atsitiktinei atrankai atlikti.
- Priimti sprendimą dėl sporto klubo „Budora“ sutartyje nustatyto ir nesumokėto nuomos mokesčio.

Rekomendacijos dėl NVŠ teikėjų, įgyvendinančių NVŠ programas, administravimo, įgyvendinamos suderintais terminais. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – NVŠ teikėjų, įgyvendinančių NVŠ programas, administravimas teisės aktų nustatyta tvarka.

Tarnyba 2021 metais, be šių auditų, atliko lėšų panaudojimo sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui, Vilniaus miesto susisiekimo infrastruktūros vystymui, kapinių plėtimui teisėtumo vertinimus.

Patikrinus, ar lėšų panaudojimas sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui atitinka teisės aktų reikalavimus, buvo nustatyta, kad: neparengtas investicijų projektas ir nepatvirtinti sporto aikštynų prie mokyklų sąrašai bei nepaskirstytos lėšos jų įrengimui; atskirais atvejais ne pagal paskirtį panaudotos lėšos; ne visi sporto aikštynų prie mokyklų atnaujinimo darbai atlikti pagal sutarčių sąlygas.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė: patvirtinti įrengiamų / atnaujinamų sporto aikštynų su paskirstytomis lėšomis sąrašus; sudarant Savivaldybės Investicijų programą, įpareigoti administracijos Sporto ir sveikatingumo skyrių pateikti parengtus investicijų projektus; spręsti klausimą dėl ne pagal paskirtį panaudotų lėšų atstatymo Investicijų programoje nurodytam projektui „Sporto aikštelių prie mokyklų įrengimas“; nustatyti kontrolės priemones, užtikrinančias pirkimo sutarčių įsipareigojimų vykdymą.

Rekomendacijos dėl lėšų panaudojimo sporto aikštelių prie mokyklų įrengimui pradėtos įgyvendinti. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – lėšų panaudojimas teisės aktų nustatyta tvarka, sutarčių vykdymo kontrolė.

Patikrinus lėšų panaudojimą Vilniaus miesto susisiekimo infrastruktūros vystymui, nustatyta, kad: objektų statybos metu, esant poreikiui atlikti techniniame projekte, sąnaudų žiniaraščiuose ir tuo pačiu rangovo – darbų pirkimo laimėtojo pasiūlyme, nenumatytus, bet būtinus darbus, jų apmokėjimui reikalinga naudoti papildomas lėšas, tai brangina vykdomų objektų kainą; atskiri rangovai darbų ir išlaidų apmokėjimo pažymose (forma F3), kuriose didėjančia tvarka nurodomos sukauptos nuo statybos pradžios ir per ataskaitinį laikotarpį atliktų darbų vertės, neišskiria atliktų nuo statybos pradžios projekte nenumatytų (papildomų) darbų vertės.

Dėl nustatytų dalykų Savivaldybės kontrolierius (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) Savivaldybės administracijai siūlė: siekiant, kad būtų sumažintas projektiniuose sprendimuose nenumatytų darbų kiekis ir sumažėtų nenumatytiems darbams naudojamos lėšos, pavesti Savivaldybės administracijos Infrastruktūros ir Eismo organizavimo skyriams prieš pradėdant darbų pirkimus tikslinti turimų techninių projektų sprendimus; siekiant, kad būtų užtikrinta tinkama sutarties vykdymo ir lėšų naudojimo kontrolė, pavesti Savivaldybės administracijos Infrastruktūros ir Eismo organizavimo skyriams, kad jie nurodytų darbų rangovams darbų ir išlaidų apmokėjimo pažymose išskirti vykdytų techniniuose projektuose nenumatytų (papildomų) darbų vertes.

Rekomendacijos dėl lėšų panaudojimo Vilniaus miesto susisiekimo infrastruktūros vystymui pradėtos įgyvendinti. Numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – lėšų panaudojimas teisės aktų nustatyta tvarka, sutarčių vykdymo kontrolė.

Patikrinus lėšų panaudojimą Vilniaus miesto kapinių plėtimui, buvo nustatyta, kad: neužtikrinama pakankama atliktų darbų priėmimo kontrolė; 2020 metais apmokėjimui buvo priimami nepakankamai darbus ir jų įkainius detalizuojantys dokumentai; Savivaldybė (darbų užsakovas) nesinaudoja sutartyse su rangovais įtvirtinta nuostata dėl sąskaitų faktūrų priėmimo ir apdorojimo informacinės sistemos E. sąskaita priemonėmis. Savivaldybės administracijai buvo rekomenduota įvertinti galimybę ir spręsti dėl elektroninių sąskaitų faktūrų priėmimo ir apdorojimo „E. sąskaita“ priemonėmis; užtikrinti Savivaldybėje numatytą kontrolės priemonių vykdymą, priimant darbus iš rangovų; pasirašant darbų (paslaugų) pirkimo sutartis, suderinti darbų įkainius. Rekomendacijos dėl lėšų panaudojimo įgyvendinamos, numatomas poveikis, įgyvendinus rekomendacijas, – lėšų panaudojimas teisės aktų nustatyta tvarka, sutarčių vykdymo ir darbų atlikimo kontrolė.

Tarnybos atliktų veiklos auditų rezultatai

Siekdama įvertinti, ar efektyviai naudojamos lėšos Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti, Tarnyba atliko šių lėšų panaudojimo vertinimą. Nustatytos problemos: didėja Visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programos priemonėms skirtų nepanaudotų lėšų likutis, ne visoms priemonėms nustatyti kiekybiniai vertinimo kriterijai; nevertinamas visų priemonių efektyvumas; ne visos finansavimo sutartys pasirašytos nustatytu laiku; nepanaudotos lėšos neperskirstytos kitiems programos vykdytojams. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonės 2020 metais buvo vykdomos COVID-19 pandemijos metu paskelbto karantino ir veiklos apribojimų sąlygomis, todėl dalis nustatytų neatitikimų susiję su ypatinga pandemijos situacija. Atlikto išankstinio tyrimo metu neefektyvaus lėšų naudojimo faktų nenustatyta.

Aplinkos oro kokybė įvardijama kaip viena svarbiausių aplinkosauginių problemų visoje Europos Sąjungoje. Tokie faktoriai kaip miesto vystymasis ir plėtra, auganti ekonomika, pramonės ir turizmo plėtra be teigiamų pasekmių, saugiai aplinkai sukelia problemų – padidėjusi atmosferos oro tarša neigiamai įtakoja žmonių sveikatą, gyvenimo kokybę, mažina gyvenamųjų teritorijų patrauklumą. Tarnyba atliko lėšų Vilniaus miesto oro kokybės gerinimui panaudojimo efektyvumo vertinimą. Nustatytos problemos: perskirstytos Savivaldybės strateginių tikslų vykdytojų funkcijos ir atsakomybės didina veiklos koordinavimo ir išteklių valdymo rizikas; lėšų poreikis numatytų priemonių vykdymui planuotas netiksliai; strateginiuose veiklos dokumentuose nenustatyti arba nustatyti neaiškūs priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijai; veiklos ataskaitų duomenys neleidžia objektyviai įvertinti pokyčių naudos; nevykdyta pakankama patirtų išlaidų mechanizuotam gatvių valymui (plovimui) kontrolė. Įvertinus išankstinio tyrimo metu surinktą informaciją ir nustatytas problemas, nuspręsta pagrindinio tyrimo neatlikti, nes išankstinio tyrimo metu, siekiant mažinti oro taršą, Savivaldybės taryba priėmė sprendimą¹, kuriuo numačius pereinamąjį laikotarpį, nuo 2023 m. birželio 1 d. individualiųjų ir daugiabučių namų butų gyventojams bus draudžiama kūrenti krosnis akmens anglimi ir dujų briketais, tuo pačiu skatinant juos rinktis centrinį šildymą ar kitus atsinaujinančius energijos išteklius; Savivaldybėje buvo patvirtinta Aplinkos oro kokybės valdymo programa, imtasi kitų priemonių, kurios galėtų gerinti ir užtikrinti tinkamą oro kokybę.

IV SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS, VEIKLOS TOBULINIMO KRYPTYS

¹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 27 d. sprendimas Nr. 1-1205 „Dėl Tarybos 2011-11-23 sprendimo Nr. 1-326 „Dėl Tvarkymo ir švaros taisyklių tvirtinimo“ pakeitimo“.

Tarnyba 2021 metais įvykdė visas veiklos plane numatytas audito ir kontrolės užduotis, parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai visas sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių, metinių ataskaitų, turto, įskaitant lėšas, valdymo ir naudojimo, tikslingumo projektus „Daugiafunkcio Lazdynų sveikatinimo centro įkūrimas“, „Automobilių parkavimo erdvių plėtra VŠĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės ir VŠĮ Antakalnio poliklinikos teritorijose“ įgyvendinti koncesijos būdu, koncesijos suteikimo ir vykdymo sutarties dėl projekto „Daugiafunkcis sveikatinimo, švietimo, kultūros ir užimtumo skatinimo kompleksas“ įgyvendinimo.

Tarnybos auditų veiklos rezultatai matuojami ir teiktų rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gautais duomenimis. Tarnybos pateiktų rekomendacijų įgyvendinimas buvo stebimas ir vertinamas atliekant auditų planavimą ir kitas užduotis. Kas pusmetį Tarnyboje apibendrinamas rekomendacijų įgyvendinimas ir jo rezultatai teikiami Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Tinkamas teiktų rekomendacijų įgyvendinimas didina pridėtinę auditų vertę, stiprina išorės auditų įtaką Savivaldybei, skatina audituojamo subjekto darbuotojų teigiamą požiūrį į kontrolės priemonių, stiprinančių audituojamo subjekto finansų valdymą, tinkamą turto naudojimą, teisingų ataskaitų parengimą.

Tarnybos rekomendacijų įgyvendinimo rezultatai: Tarnyba 2021 metais audituojamiems subjektams iš viso pateikė 53 rekomendacijas, iš jų: 45 rekomendacijos įgyvendintos arba įgyvendinamos, 7 rekomendacijų nesuėję nustatyti įgyvendinimo terminai, 1 rekomendacija neįgyvendinta (rekomendacija ikimokyklinio ugdymo įstaigoms teisės aktų nustatyta tvarka viešinti visą su vaikų maitinimui reikalingų maisto produktų / maitinimo paslaugų pirkimu, sudarytomis sutartimis susijusią informaciją (rekomendaciją įgyvendino 6 įstaigos, neįgyvendino – 13 įstaigų). Eliminavus rekomendacijas, kurioms nepasibaigęs įgyvendinimo terminas, nustatyta, kad įgyvendinta arba įgyvendinama 98 proc. Tarnybos teiktų rekomendacijų.

Tarnybos artimiausio laikotarpio veiklos tobulinimo kryptys: siekiant efektyvaus audito atlikimo plėtoti bendradarbiavimą su Valstybės kontrole; siekiant audito veiksmingumo kaip prioritetines vertinimo sritis numatyti Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą ir efektyvumą; siekiant audito kokybės tobulinti darbuotojų kvalifikaciją tarptautinių audito standartų taikymo srityje.
